

Име: \_\_\_\_\_, ФН: \_\_\_\_\_, Спец./курс: \_\_\_\_\_

Задача	1	2	3	4	5	6	Общо
получени точки							
максимум точки	20	20	20	20	20	20	120

*Забележка:* За отлична оценка са достатъчни 100 точки!

**Задача 1** Подредете по асимптотично нарастване функциите по-долу. Обосновете отговора си и напишете в явен вид подредбата.

$$\begin{array}{cccc}
 n^{\frac{n}{\lg n}}, & \lg((n!)^n), & \sum_{i=0}^n 2^i, & n^2 \lg n, \\
 \sum_{i=1}^n 2^n, & n + \lg(n!), & \sum_{i=1}^{n^2} \frac{n^2}{i}, & \binom{n}{2}
 \end{array}$$

**Задача 2** Решете следните рекурентни отношения:

$$\begin{array}{ll}
 \text{а) } T(n) = \sqrt{3}T\left(\frac{n}{2}\right) + n & \text{б) } T(n) = 2T\left(\frac{n}{\sqrt{3}}\right) + n \lg n \\
 \text{в) } T(n) = T(n-1) + \lg n & \text{г) } T(n) = 2 \sum_{i=0}^{n-1} T(i) + n^2
 \end{array}$$

**Задача 3** Сортиране с размени (swar-ове) ще наричаме сортиране на масив  $A[1 \dots n]$ , което извършваме само с размени на двойки елементи в масива. Всяка размяна ще обозначаваме с  $(i, j)$ , където  $i$  и  $j$  са индексите на елементите, които разменяме.

(а - 6 точки) Сортирайте масива 13, 8, 4, 6, 7, 11 с възможно най-малък брой размени. Опишете поредицата размени и междинни състояния на масива.

(б - 14 точки) Докажете, че за сортиране на масив  $A[1 \dots n]$  са достатъчни не-повече от  $n - 1$  размени.

*Упътване:* Използвайте математическа индукция, за да докажете подусловие (б).

**Задача 4** Намерете асимптотичната сложност на всеки от следните два фрагмента от програми като функция на  $n$ .

```

int f(int n) {
    int s=0, i=1;
    while (s <= n) {
        s += i;
        i++; }
    return i; }

```

```

int g(int n) {
    int s=0, t;
    if (n < 1) return 1;
    for(t=0; t<n; t++)
        s += g(n-1);
    return s;}

```

**Задача 5** Даден е неориентиран граф  $G_1(V, E_1)$  с теглова функция  $w$ . Най-краткият път в графа  $P_1$  между върховете  $s$  и  $t$  има сума от теглата на ребрата  $p_1$ . След премахване на няколко ребра от  $G_1$  бил получен графът  $G_2(V, E_2)$ ,  $E_2 \subset E_1$ .  $P_2$  е най-краткият път между  $s$  и  $t$  в  $G_2$  и има сума от теглата на ребрата  $p_2$ .

(а - 12 точки) Докажете неравенството  $p_1 \leq p_2$ .

(b - 4 точки) Дайте пример на двойка графи  $G_1$  и  $G_2$ , за които се достига равенство  $p_1 = p_2$ .

(с - 4 точки) Дайте пример на двойка графи  $G_1$  и  $G_2$ , за които се достига неравенство  $p_1 < p_2$ .

**Задача 6** Даден е неориентиран граф  $G(V, E)$  и теглова функция  $w : E \rightarrow R^+$ . Нека  $T$  е минимално покриващо дърво за  $G$ , а  $C$  е най-краткият маршрут на търговския пътник (цикъл, минаващ по веднъж през всеки връх с минимална сума на теглата на ребрата). Докажете неравенството:

$$\sum_{(u,v) \in T} w_{(u,v)} < \sum_{(u,v) \in C} w_{(u,v)}$$

*Упътване:* Махнете едно ребро от хамилтоновия цикъл  $C$  и покажете, че остатъкът е дърво.

## Решения:

**Задача 1** Означаваме с  $f_1, f_2 \dots f_8$  дадените функции. Първо ги опростяваме, като ползваме основните свойства на асимптотичните нотации:

$$f_1 = n^{\frac{n}{\lg n}} = (2^{\lg n})^{\frac{n}{\lg n}} = 2^n$$

$$f_2 = \lg((n!)^n) = n \lg(n!) = n\Theta(n \lg n) = \Theta(n^2 \lg n)$$

$$f_3 = \sum_{i=0}^n 2^i = 2^{n+1} - 1 = \Theta(2^n)$$

$$f_4 = n^2 \lg n$$

$$f_5 = \sum_{i=1}^n 2^n = n2^n$$

$$f_6 = n + \lg(n!) = n + \Theta(n \lg n) = \Theta(n \lg n)$$

$$f_7 = \sum_{i=1}^{n^2} \frac{n^2}{i} = n^2 \sum_{i=1}^{n^2} \frac{1}{i} = n^2 H_{n^2} = n^2 \Theta(\lg n^2) = \Theta(n^2 \lg n^2) = \Theta(n^2 \lg n)$$

$$f_8 = \binom{n}{2} = \Theta(n^2)$$

Очевидно  $f_1, f_3$  и  $f_5$  имат експоненциален растеж, останалите – полиномиален.

$f_1 \asymp f_3$ , а неравенството  $f_1 \prec f_5$  следва от граничния преход  $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{f_1}{f_5} = 0$ .

За функциите с полиномиален растеж имаме  $f_2 \asymp f_4 \asymp f_7 = \Theta(n^2 \lg n)$  и  $f_6 \prec f_8 = \Theta(n^2)$ . Заради множителя  $\lg n$  функциите  $f_2, f_4, f_7$  са по-бързо растящи от  $f_8$ .

Така получаваме наредбата:

$$\begin{aligned} f_6 = \Theta(n \lg n) \prec f_8 = \Theta(n^2) \prec f_2 = \Theta(n^2 \lg n) \asymp f_4 = n^2 \lg n \asymp f_7 = \Theta(n^2 \lg n) \prec \\ \prec f_1 = 2^n \asymp f_3 = \Theta(2^n) \prec f_5 = n2^n \end{aligned}$$

**Задача 2** Случаи а) и б) са подходящи за решаване с Мастър теорема.

За а) пресмятаме  $k = \log_b a = \lg \sqrt{3}$  и сравняваме  $n^k = n^{\lg \sqrt{3}}$  с  $f(n) = n$ . От  $\lg \sqrt{3} < 1$  следва, че съществува  $\varepsilon > 0$ , такова, че  $n^{\lg \sqrt{3} + \varepsilon} \prec n$ . Попадаме в трети случай на Мастър теоремата, търсим константа  $c < 1$ , за която  $cf(n) \geq \sqrt{3}f(\frac{n}{2})$  или  $cn \geq \sqrt{3}\frac{n}{2}$ . Неравенството е вярно за  $c > \frac{\sqrt{3}}{2}$ , следователно  $T(n) = \Theta(n)$ .

За б) пресмятаме  $k = \log_{\sqrt{3}} 2 > 1$  и сравняваме  $n^k = n^{\log_{\sqrt{3}} 2}$  с  $f(n) = n \lg n$ . Очевидно съществува  $\varepsilon > 0$ , такова, че  $n^{k-\varepsilon} \succ f(n)$ . Попадаме в първи случай на Мастър теоремата, следователно  $T(n) = \Theta(n^{\log_{\sqrt{3}} 2})$ .

Рекурентното отношение в) решаваме със заместване – след  $n - 1$  замествания получаваме  $T(n) = T(0) + \lg 1 + \lg 2 + \dots + \lg n = T(0) + \lg n!$ . За  $\lg n!$  ползваме известната асимптотична оценка  $\lg n! = \Theta(n \lg n)$ , следователно  $T(n) = \Theta(n \lg n)$ .

Опростяваме г) като извадим равенствата, дефиниращи  $T(n)$  и  $T(n - 1)$ :

$$T(n) = 2 \sum_{i=0}^{n-1} T(i) + n^2$$

$$T(n - 1) = 2 \sum_{i=0}^{n-2} T(i) + (n - 1)^2$$

Получаваме  $T(n) - T(n - 1) = 2T(n - 1) + 2n - 1$  или  $T(n) = 3T(n - 1) + 2n - 1$ . Полученото еквивалентно отношение решаваме лесно с метода на характеристичното уравнение. Хомогенната част поражда уравнението  $x = 3$ , с множество от корени  $\{3\}$ . Нехомогенната част поражда множеството корени  $\{1, 1\}$ . Като слеем двете мултимножества, получаваме пълния списък от корени  $\{1, 1, 3\}$ . Базисните решения са  $1^n, n1^n, 3^n$ . Последното расте най-бързо, следователно  $T(n) = \Theta(3^n)$ .

**Задача 3** (а) Следната поредица размени нарежда масива 13, 8, 4, 6, 7, 11:

(1, 3)  $\rightarrow$  4, 8, 13, 6, 7, 11

(2, 4)  $\rightarrow$  4, 6, 13, 8, 7, 11

(3, 5)  $\rightarrow$  4, 6, 7, 8, 13, 11

(5, 6)  $\rightarrow$  4, 6, 7, 8, 11, 13

(b) Правим индукция по  $n$ :

Масив с 1 елемент е нареден, т.е. за него са достатъчни 0 размени.

Да допуснем, че за сортиране на произволен масив с  $n - 1$  елемента са достатъчни не-повече от  $n - 2$  размени. Нека имаме масив  $A[1 \dots n]$ . Нека максималният елемент в него е  $A[k]$ . Разглеждаме 2 случая:

(1)  $k = n$ . Най-големият елемент си е на мястото, останалите – подмасивът  $A[1 \dots n - 1]$  можем да подредим с не-повече от  $n - 2$  размени.

(2)  $k < n$ . Прилагаме размяна  $(k, n)$ . Най-големият елемент си отива на мястото, останалите – подмасивът  $A[1 \dots n - 1]$  можем да подредим с не-повече от  $n - 2$  размени. Така ще подредим масива с не-повече от  $n - 1$  размени.

И в двата подслучая подредихме  $A$  с не-повече от  $n - 1$  размени. От принципа на математическата индукция следва верността на подусловие (b) за всяко  $n$ .

**Задача 4** (а) Забелязваме, че в променливата  $s$  се натрупва сумата от нарастващите стойности на  $i$ . Можем да формулираме инварианта на цикъла *while* така:

Когато се изпълнява ред 2, е вярна зависимостта  $i = k \rightarrow s = \sum_{i=1}^{k-1} i$ .

Доказваме индуктивно верността на инвариантата, а зависимостта опростяваме първо до  $i = k \rightarrow s = k(k - 1)/2$ , а след това до  $s = i(i - 1)/2$ .

Цикълът ще приключи когато  $s > n$ , тоест за най-малкото  $i$ , за което  $i(i - 1)/2 > n$ . Лесно се вижда, че това се случва когато  $i$  надвиши  $\sqrt{2n} + 1$ .

Тъй като цикълът се изпълнява толкова пъти, колкото е нарастването на  $i$ , сложността на програмата ще бъде  $\Theta(\sqrt{n})$ .

(b) Забелязваме, че в цикъла на ред 3 променливата  $s$  натрупва сумата от многократно извикване на функцията  $g(n - 1)$ . Можем да формулираме инварианта на цикъла *for* така:

Когато се изпълнява ред 3, е вярна зависимостта  $s = tg(n - 1)$ . При излизане от цикъла  $t = n$ , следователно  $s = ng(n - 1)$ .

От ред 2 имаме  $g(1) = 1$ , а за функцията, изразяваща сложността получаваме рекурентните ограничения:

$$T(n) \leq nT(n - 1) + cn \quad (cn \text{ отчита изчисленията извън рекурсивното извикване})$$

$$T(n) \geq nT(n - 1), T(1) = c_0, \text{ откъдето } T(n) \geq c_1 n! \text{ или } T(n) = \Omega(n!).$$

Решаваме рекурентното неравенство  $T(n) \leq nT(n - 1) + cn$  със заместване:

$$T(n) \leq n(n - 1)T(n - 2) + cn(n - 1) + cn$$

$$T(n) \leq n(n - 1)(n - 2)T(n - 3) + cn(n - 1)(n - 2) + cn(n - 1) + cn$$

...

$$T(n) \leq c_0 n! + cn!(1 + \frac{1}{2!} + \frac{1}{3!} + \dots + \frac{1}{(n-1)!})$$

Тъй като сумата в скобите е сходяща и клони отдолу към числото  $e$ , получаваме неравенството  $T(n) \leq c_0 n! + cn!e$  или  $T(n) \leq (c_0 + ce)n!$ .

Окончателно получаваме  $T(n) = \Theta(n!)$ .

**Задача 5** (а) Всички ребра на  $G_2$  са ребра и на  $G_1$ , следователно  $P_2$  е път от  $s$  към  $t$  и в  $G_1$ . Той ще е по-дълъг или равен по дължина на  $P_1$  (защото  $P_1$  е най-късият път от  $s$  към  $t$  в  $G_1$ ). Следователно  $p_1 \leq p_2$ .

(б) Нека  $G_1$  има три върха –  $s, t, a$  и три ребра, свързващи всички двойки върхове (рисуноката на графа е триъгълник). Нека всички ребра имат тегло 1.  $G_2$  получаваме от  $G_1$  като махнем реброто  $(s, a)$ . И в двата графа най-краткият път между  $s$  и  $t$  минава по реброто между тях и има тегло 1.

(в) Нека  $G_1$  има три върха –  $s, t, a$  и три ребра, свързващи всички двойки върхове (рисуноката на графа е триъгълник). Нека всички ребра имат тегло 1.  $G_2$  получаваме от  $G_1$  като махнем реброто  $(s, t)$ . В  $G_1$  най-краткият път минава по реброто  $(s, t)$  и има тегло 1, а в  $G_2$  минава през върха  $a$  и има тегло 2.

**Задача 6** Махаме едно ребро от хамилтоновия цикъл  $C$  и получаваме хамилтоновия път  $C_1$ . В  $C_1$  има  $n - 1$  ребра и той е свързан граф с  $n$  върха, следователно е покриващо дърво за графа  $G$ . Тъй като  $T$  е минимално покриващо дърво, а  $C_1$  е по-лек от  $C$ , вярна е веригата неравенства:

$$\sum_{(u,v) \in T} w_{(u,v)} \leq \sum_{(u,v) \in C_1} w_{(u,v)} < \sum_{(u,v) \in C} w_{(u,v)}$$

откъдето следва твърдението на задачата.